

A. HANS
YROOLUKE FRANS

L. Opdebeek - Uitgever - Antwerpen.

A. HANS

VROOLIJKE FRANS

PENTEEKENINGEN VAN A. THYS.

TWEEDE DRUK

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN.

VROOLIJKE FRANS.

— Tu-tu-ru-tu-tut. Tu-ru-tu-ru-tu-ru !

Dat hoorden de jongens op straat.

— 't Is Frans ! riepen ze.

Niemand kon beter blazen dan Frans. En zoo lang ach-
teneen !

Kijk ! daar kwam Frans met zijn papieren trompet.

Hij stapte fier naast den stootwagen van zijn baas Dolf. Dolf duwde. En Frans moest blazen. En waarom, denkt ge ?

Wel om bekend te maken, dat Dolf, de voddenkoopman, daar was.

De kinderen kwamen rap met allerlei vodden uit huis geloopen. Dolf bezag de lappen eens en gooide ze op de kar. Dan gaf hij aan de jongens een trompet, een soldatenmuts, een handvol knickers of een top ; de meisjes kregen een pop, een doosje met pottetekens, een springkoord, een stoofje of zoo iets. Dolf betaalde dus met speelgoed.

Frans was zijn knecht. Hij blies, dat zijn wangen hol stonden en bijna openbarstten.

En stooten moest de jongen ook al eens.

Frans was nog maar een kleine knecht... een van negen jaar. Hij verdiende vijf centen per dag. Maar 't manneke was tevreden met zijn «pree».

Vroeger had hij bij een zandbaas gediend. Toen kreeg hij maar twee en een halve cent. Nu won hij tweemaal zoveel. En misschien kon hij later baas worden. Dolf was immers ook klein begonnen, door met een zak op den rug rond te gaan.

— En veel gemakkelijker werk ! zei Frans zelf. Bij den zandbaas moest ik den heelen dag aan de kar trekken. 'k Was ingespannen als een paard. 's Avonds deden mijne leden pijn er van.

Nu was hij eigenlijk muzikant.

Frans droeg haast nooit een klak ; alleen als het 's winters hard vroom. Ja, dan zette zijn moeder hem een oude klak op, waar de haren doorheen kwamen piepen. Aan zijn frak zat geen enkele knoop meer. Zijn trui had veel luchtgaatjes. Zijn broek bezat een lange en een korte pijp en was met een koord aan 't lijf gebonden.

's Zomers droeg Frans geen kousen ; 's winters wel, maar meestal staken zijne teenen en zijn hiel er uit. Zijne blokken geleken wel bootjes, doch lekké.

Frans was dus niet schoon gekleed. Maar hij had een vriendelijk gezicht. Zijn oogen waren groot en helder. En zijn mond lachte altijd.

Jammer dat ons ventje zich dikwijls in geen vier dagen waschte. Soms geleek hij wel op een neger.

Nu kent ge Frans.

Frans gevoelde medelijden met de jongens, die elken dag naar school moesten. Hij was nog nooit naar school geweest.

— 'k Ga er nooit heen ook, snoefde hij. Ik zou niet gaarne, zeker ! De schoolmeesters ranselen u af, hé ! En ge moet bakken, en straf schrijven. En Jef hebben ze eens geschrobd met een harden borstel, omdat hij zoo vuil was. Naar school, nooit van mijn leven !

Frans kreeg wel eens een dag verlof. Dan was Dolf dronken. Of 't wiel van den stootwagen was gebroken.

Weet ge wat de knaap dan deed ? Hij ging om acht uur aan de poort van de school staan, om de maten uit te lachen.

— Sukkelaars, gij moet daar binnen ! riep hij dan.

Maar als de politiemán bij de poort stond, liep Frans weg.

— Hij zou er mij binnen kunnen brengen, dacht ons manneke.

Op een avond keerde Frans van zijn werk terug.

— Morgen komt uw vader thuis, zei moeder.

Frans' vader was een zeeman. Hij vaarde naar de verre landen. «Vader heeft al heel de wereld rond geweest, zei Frans dikwijls». En dan vertelde hij, dat zijn vader met de zwarten had gevochten. En dat hij de appelcienen zoo

maar van de boomen had geplukt. En dat hij een walvisch had gevangen en een ijsbeer ook al ! En dat hij eens in Amerika van een berg was afgerold en bijna dood was. En dat hij negers gezien had, die menschenvleesch aten. En dat hij in een boom moest klimmen voor een groote bende

tijgers, maar dat hij al die beesten dood schoot. En nog veel meer.

Maar nu zei moeder :

— Morgen komt uw vader thuis.

— Ja ? Hoe weet ge dat, moeder ? vroeg Frans.

— Stans heeft een brief gekregen van haar vent en die is op 't zelfde schip.

— Ik ben blij, moeder. Vader zal veel meebrengen.

— Ge moet naar Dolf gaan en vragen of ge morgen thuis moogt blijven.

— Om vader van zijn schip te gaan halen ?

— Ja.

— Maar ik zal niet mogen van Dolf.

— Ge moet !

— Ja maar, als Dolf zegt dat ik niet mag ?

— Zeg dan, dat ge toch niet komt. Wat denkt Dolf wel ? Voor vijf arme centen per dag meester spelen over u ! Ga nu naar Dolf !

Frans liep 't huis uit. Dolf woonde een straat verder. Hij had juist op den dorpel van zijn woon het avondmaal gebruikt... een pekelharing en een boterham. Binnen was het veel te warm. Nu zat hij op zijn gemak te rusten tegen den muur, met eenige burens rond hem.

— Dolf mag ik morgen thuis blijven ? vroeg Frans.

— Hé ! riep de baas. Hij nam juist een groote pruim tabak. Wat is er, trompetblazer ? Ge moest al in uw bed liggen ! Morgen zetten we vroeg uit. Er is veel werk.

— Ja maar, Dolf, ik kom morgen niet.

— Wat ! riep de baas. Hij sprong op en nam zijn knechtje bij den schouder. Wat zegt ge daar, stokvisch ?

— Vader keert morgen terug van zee. We gaan hem van zijn schip afhalen.

— Ha ! ik hoor u al ! Morgen op uw post, luiaard, manneke van 't schoon leven ! Morgen op uw post of ik trek uwe ooren af. Morgen op uw post of ik laat u door de politie halen ! En nu naar bed ! Vooruit, of 'k zal u den weg wijzen.

Frans keek raar op zijn neus.

— Ligt ge nog niet in uw bed ! zei Dolf. Nu word ik

oprecht kwaad. Jongen, mijn bloed kookt over. Naar huis en morgen om zes uur vertrekken we.

— Dolf ik kom niet ! riep Frans. Hij liep rap weg.

— Ehwel ? vroeg moeder.

— Dolf zei, dat ik moet komen. Maar ik heb hem vlakweg gezegd, dat ik niet kom !

— Dolf heeft niets te zeggen. Ik ben baas ! En morgen gaat ge met mij meê.

Den anderen dag was Frans vroeg op. Hij verlangde naar zijn vader en wilde al om zes uur naar het dok gaan.

— Vader komt maar om elf uur, zei moeder.

De deur werd opengestoken. Dolf stond daar. Hij zag er kwaad uit.

— Waar is de langslaper ! riep hij. Ah ! hij zit daar te rentenieren ! Zijt ge haast op uw post of ik sla mijn stok op uw magere beenen !

— Wilt ge zwijgen ? vroeg moeder. Is het uw jongen of de mijne ?

— Frans is mijn knecht.

— En hij is mijn kind. En hij gaat vandaag niet meê !

— Hij moet !

— Kom er eens aan, als ge durft !

Moeder zette haar handen in de zijde. Ze keek kwaad naar den voddenkoopman.

— 't Is goed, sprak Dolf. Als hij vandaag niet komt, mag hij morgen ook thuis blijven. Hij is dan zijn post kwijt.

— Hij zal nooit meer komen !

— Maak er een rijken mijnheer van... een advocaat of een minister.

— Hij zal toch geen voddenkoopman worden.

— Wat hebt ge op mijn ambacht te zeggen ?

— Dat ge een echte voddenvent zijt ! En voor vijf centen per dag achter uw kar loopen... merci !...

— Ik moet hem zeker vijf frank betalen... vijf centen is er nog vijf te veel.

— Ge verdrinkt ze liever, geneverneus !

— Scheld mij niet uit of...

— Of wat ! Rap, mijn huis uit !

Moeder greep den stoofhaak.

Dolf was bang van de sterke vrouw. Hij vertrok onmiddellijk.

— Die dronkaard, die herberglooper, die kinderbeul, die voddenvent ! schold moeder terug. En bij zoo'n ongelikten beer heb ik u in dienst gelaten, Franske. Kom hier, mijn liefke, dat ik u kus !

Frans stak zijn zwart snoetje vooruit en moeder zoende hem hartelijk.

De jongen vond het wel jammer, dat hij nu geen trompetter meer kon zijn. Maar hij was vandaag veel te blij, om er over te treuren. Om tien ure mocht hij zijne beste kleederen aan doen.

Eerst waschte hij zich in den emmer, waarin moeder al eenige malen haar schoteldoek uitgewrongen had. Zeep gebruikte Frans niet. Dat was goed voor rijke menschen.

Zijn Zondagsche frak werd uit de kast gehaald. Er ontbraken maar twee knopen aan en men zag er slechts één scheur in. Van zijn beste broek waren de pijpen wel wat te kort, maar toch even lang. Zijne schoenen waren tamelijk scheef... en ze moesten noodig verzoold worden... maar zoo nauw mocht men niet zien.

Voor zijn doen zag Frans er nu piekfijn uit.

Moeder leende van Fien, die boven woonde, den bolhoed, die Fiens jongen bij zijn eerste Communie gedragen had.

— Dien pot zet ik niet op. 't Is een hondkotje, zei Frans.

— O ! hij zal zoo schoon staan, ventje ! Ge zult er juist een heer meê zijn.

— Ik doe hem niet op. De maten zouden mij uitlachen.

Driftig gooide Frans den hoed op tafel.

Dan werd moeder kwaad.

— En ik zeg, dat ge hem zult opzetten, deugniet, oudersverdriet ! Zinkt ge niet in den grond van schaamte, om dien hoed zoo weg te smijten ? Moest Fien het zien, ze kreeg een beroerte van koleere ! Het is mijn hoed niet, hoor ! En ge wilt hem ruineeren !

— Ik doe hem niet op.

— Daar dan !

Pats ! Frans kreeg een slag op zijn linkerwang, zoodat zijn hoofd naar rechts draaide.

— 't Is nu wel, koppigaard ! Dien hoed op... of in den kelder... of op zolder... of in 't kolenkot... of alles tegelijk. Ge maakt me kwaad. 'k Zal weeral pijn in mijn hoofd krijgen ! En voor zulke deugnieten moet een mensch werken ! Zie, 't is nog een half uur voor we vertrekken. Zet u op dien stoel met den hoed op uw hoofd, tot wij gaan... dat is voor uw straf... dat zal u leeren... Ge zijt al zoo'n voddenvent als Dolf !

Frans gehoorzaamde. Met moeder viel er niet te lachen. Hij zat daar met den bolhoed, die bijna tot aan zijn ooren zakte.

Stans kwam binnen.

— Gaat ge meê ? vroeg ze.

— Seffens.

— Zijt ge nog niet gereed ? Altijd te laat !

— 't Is mijn schuld niet. Die kapoen wilde den hoed niet opzetten. Zie eens hoe net hij er meê is !

— Oprecht ! juist een rijkemanszoon !

— 't Is een schoone jongen nu !